

GÅSEJAKT I VESTFOLD

Jegeres synspunkter på jaktorganisering og forvaltning

Sanne Bech Holmgaard

Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU)

Storgata 2, Postboks 736 Sentrum, 0105 Oslo

Telefon: 23 35 50 00

www.niku.no

Tittel Gåsejakt i Vestfold Jegeres synspunkter på jaktorganisering og forvaltning	Rapporttype/nummer NIKU Rapport 89	Publiseringsdato [Publiseringsdato]
	Prosjektnummer 1021155	Sider 13
	Avdeling Nordområde	Tilgjengelighet Åpen
Forfatter(e) Sanne Bech Holmgaard	ISSN 1503-4895 ISBN 978-82-8101-233-2	Periode gjennomført 2017
	Forsidebilde Gåseflokk i Vestfold. Foto: Gørli Elida Bruun Andersen	

Prosjektleder Ingunn M. Tombre
Prosjektmedarbeider(e) Sanne Bech Holmgaard
Kvalitetssikrer Einar Eythórsson

Finansiert av Trygve Gotaas Fond

Sammendrag
Denne studien bidrar til kunnskap om hvordan gåsejegere forholder seg til organisert jakt og ser deres rolle som jegere i gåseforvaltningen. Studiet er hovedsakelig basert på kvalitative intervjuer med jegere i Vestfold. De intervjuede jegere er alle opptatt av de skadevirkninger som landbruket opplever på grunn av økt antall gjess i området og ser sine jaktaktiviteter som en viktig del av forvaltningen av gås. Samtidig beskriver de gåsejakt som en morsom og utfordrende jaktform. Informantene ønsker mer organisert jakt og at grunneierne tar en tydelig rolle i denne organiseringen. Informantene ønsker generelt at det gis mer informasjon om hvorfor det jaktes på gås og hvordan denne jakten bidrar til å forvalte bestanden, både til grunneiere og til lokalbefolkningen generelt. Mer informasjon om jegeres rolle i forvaltningen vil kunne bidra til at flere grunneiere tillater jakt og ser hensikten med å organisere jakten for å bidra til et økt uttak. Informantene er generelt positive til at et godt samarbeid mellom grunneiere og jegere rundt mer organisert jakt er mulig og at både bønder og jegere vil ha gavn av dette.

Abstract
This study generates knowledge about how goose hunters relate to organized hunting and how they see their role as hunters in goose management. The study is based on qualitative interviews with hunters in Vestfold county. The interviewed hunters are all concerned about the damages to agriculture due to an increased number of geese in the area and they see their hunting activities as an important part of management efforts. At the same time, they describe goose hunting as a fun and challenging way of hunting. The informants are positive towards more organized hunting and would like landowners to take a clear role in this organization. Informants call for more information about the role of hunters in the administration to landowners and believe that this could make landowners see the purpose of organizing the hunt to contribute to an increased hunting bag and lessen the damages to agricultural lands. The informants are generally hopeful that a close cooperation between landowners and hunters to facilitate more organized hunting is possible and that both farmers and hunters will benefit from this.

Emneord Gås, forvaltning, jakt, jegere, organisering, holdninger
Keywords Goose, management, hunting, hunters, organisation, attitudes

Avdelingsleder

Elin Myrvoll

Forord

Denne rapporten har blitt utarbeidet som en del av forskningsprosjektet «Gåsejakt i Vestfold og Østfold» (NINA 2017), støttet av Trygve Gotaas Fond. Prosjektets formål er å bidra til gode jaktorganiseringer i grunneierlag, formidle erfaringer fra tidligere prosjekter om gåsejakt i Nord-Trøndelag samt å bidra til opplæring for å få gode gåsejegere. Arbeidet som presenteres i denne rapporten skal bidra til disse formål igjennom en innledende studie av jegeres erfaringer med gåsejakt, synspunkter på jaktorganisering og på deres rolle som jegere i forvaltning av gås. Rapporten er basert på deltagende observasjon på jaktkurs og på kvalitative intervjuer med jegere om jaktpraksis, organisering og synspunkter på gåseforvaltning. Studiet er dermed et bidrag til å få til god jaktorganisering og forvaltning med brukermedvirkning i området samt å definere kunnskapsbehov for videreutvikling og optimalisering av gåsejakten i regionen. Takk til prosjektleder Ingunn M. Tombre (NINA), prosjektleder i Norges Bondelag Ove Martin Gundersen, rådgiver i Vestfold Bondelag Amund Kind og til informantene som velvillig deltok i undersøkelsen.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	7
2	Jakterfaring og jakttilgang	7
3	Jaktorganisering: erfaringer, behov og fremtidige muligheter	8
4	Jegere som forvaltningsaktører.....	10
4.1	Jakttilgang, forvaltning og betaling	11
4.2	Jakt og publikum.....	11
5	Konklusjon	12

1 Innledning

Denne rapporten presenterer hovedpunkter fra kvalitative intervjuer med jegere og deltagende observasjon på et gåsejakkurs i Vestfold. Fokus for studiet er jegernes erfaringer med jakt og jaktorganisering samt synspunkter på gåseforvaltning og jegernes rolle i forvaltningen, med særlig fokus på grågås. Jaktkurset ble avholdt i regi av Vestfold Bondelag med prosjektleder i Norges Bondelag, Ove Martin Gundersen, som kursleder. Kurset inneholdt en generell gjennomgang av gåseforvaltning, relevante kjennetegn og adferd ved ulike gåsearter samt en mer praktisk fokusert innføring i ulike jaktformer og metoder for mer effektiv gåsejakt. Det var 12 deltakere på kurset.

Deltakerne på kurset hadde varierende erfaring med gåsejakt. Noen hadde lang fartstid med gåsejakt, mens andre var i startfasen. Enkelte hadde aldri jaktet gås, men hadde et sterkt ønske om det. Det var også deltakere til stede fra lokale jeger- og fiskerforeninger som ønsket mer kunnskap om gåsejakt for å kunne skape et tilbud til lokale medlemmer som etterspurte dette. Kursdeltakerne ble kontaktet på mail i forkant av kurset og informert om at en forsker fra NIKU ville være til stede på kurset og ble oppfordret til å la seg intervju. Ett intervju ble gjennomført i forkant av kurset, mens de resterende ble gjennomført per telefon i etterkant av kurset. Det ble også gjennomført et oppfølgingsintervju med den informanten som ble intervjuet i forkant av kurset.

Informantene ble rekruttert på kurset og ble kontaktet på telefon i ukene etter kurset. I tillegg til samtaler med kursholder ble fire menn intervjuet, alle bosatt i Vestfold fylke. Informantene har erfaringer med gåsejakt fra ulike kommuner og ulike jaktområder. Det er ikke mulig i denne studien å gå mer inn i spesifikke kommunale forhold og resultatene fra studien presenteres her samlet. Det er også verd å bemerke at jegerne ikke nødvendigvis jakter i den kommune hvor de er bosatt, men kan ha mulighet til å jakte i andre nærliggende områder. Utvalget av jegere er begrenset i denne studie og gir derfor ikke nødvendigvis et representativt bilde av jegerne i fylket. Studien er innledende og eksplorativ, og gir indikasjoner på jegernes forhold til jaktorganisering og forvaltning. Resultatene fra undersøkelsen kan således være et videre grunnlag for mer omfattende studier i regionen.

Jegere ble oppfordret til å delta i intervju uavhengig av aktivitetsnivå og erfaring med gåsejakt. Også jegere som ikke driver aktivt med gåsejakt, men som ønsker å gjøre det, ble oppfordret til å la seg intervju. Slike informanter kan bidra med informasjon om hvilke faktorer som forhindrer jegere som ønsker det å jakte gås i området. Alle intervjuede jegere beskriver seg som ivrige jegere og er engasjerte i å få til mer gåsejakt. De kan derfor betraktes som viktige kilder til kunnskap og informasjon om dagens status, behov og veien videre for bedre organisering og jakt på gås i fylket. To av informantene er grunneiere i tillegg til å være ivrige jegere og en informant har en ledende stilling i en lokal jeger- og fiskerforening. Intervjuene ble gjennomført i september 2017 og besto av en innledende del om jakterfaring og jaktpraksis samt to tematiske deler, den første om erfaring med og synspunkter på jaktorganisering og den andre om synspunkter på forvaltning av gås. I det følgende oppsummeres informantenes synspunkter fra de kvalitative interviewene.

2 Jakterfaring og jakttilgang

Informantene har ulike grader av erfaring med gåsejakt. Informant 1 har lang erfaring med gåsejakt, både i Vestfold og andre fylker. Han er i tillegg grunneier. Han har skadefellingstillatelse på våren,

men har ikke gås på egen grunn i jaktseasonen. Han jakter i stedet på åkrene til en annen grunneier, som han og et jaktlag har avtale med. Informant 2 har jaktet gås i 6 år. Han er grunneier og jakter i lokalområdet, men ikke på egen eiendom. Han har ikke selv store plager fra gås, men det er mye gås i området rundt. Informant 3 beskriver seg som relativt ny på gåsejakt, men har hatt noen jaktturet over de siste årene. Han er ikke grunneier, men har jaktet med en kamerat som er grunneier. Informant 4 har ikke jaktet gås, men har ønsket å komme i gang med gåsejakt i flere år. Han har en ledende rolle i en lokal jeger- og fiskerforening og er opptatt av å få til et tilbud til medlemmene på dette, samtidig som han selv ønsker å jakte gås. Alle informanter beskriver dessuten seg selv som ivrige jegere og jakter på både stor- og småvilt.

Alle informantene påpeker at det har vært en stor stigning i antall gås i området. Tre av informantene beskriver dog samtidig ulike forhold som begrenser deres mulighet for å jakte gås. Dette dreier seg særlig om organisering fra grunneierne og tilgang på områder. Viktigheten av å kjenne grunneiere for å få tilgang til jaktområder blir nevnt av alle informanter. Manglende organisering nevnes som en av årsakene til at det kan være vanskelig å få tilgang til jaktområder. Når områder ikke er organisert av grunneierlag må jegerne oppsøke hver enkelt grunneier individuelt for å få tilgang og ikke alle grunneiere er positive til dette. En informant nevner at det har vært en del uorganisert jakt med rifle i området, hvilket han mener har vært uhensiktsmessig i områder med mye folk. Grunneierne legger merke til denne formen for jakt og dette har bidratt til at mange grunneiere er skeptiske til å tillate jakt: *«de ser en eller annen komme med noen våpen og skyter litt tilfeldig. Det er ikke noe system i det og da tror jeg, da blir det fort noe tull»*.

Informantene beskriver gåsejakt som en attraktiv, morsom og krevende jaktform. De ønsker å drive med «ordentlig gåsejakt», som beskrives i stil med den jaktformen som ble presentert på jaktkurset, hvilket vil si haglejakt i jaktlag med blinds, og med bruk av lokkegjess, lokkefløyte og kamuflasje. En del jegere i området har investert i utstyr og lagt ned mye tid på forberedelse og trening. Samtidig er gåsejakt en vanskelig jaktform og flere informanter gir uttrykk for ikke å ha «knekt koden» helt enda. Flere gjess i området gir mye å jakte på, men samtidig er det flere gjess til å holde vakt og jakten blir ikke nødvendigvis enklere når det er mye gås i området. Samtidig er det at jakten ikke er enkel med på å gjøre den morsom og utfordrende også for erfarne jegere: *«Det gjør det vel heller mer utfordrende og morsomt, ja. Ja, det gjør jo det. Det krever, det blir utfordrende for det er jo ikke noen enkel jakt. Man skulle tru det, man har hørt «dum som en gås» og det stemmer jo ikke. Tvert imot [...] Det er jo ikke noe enkelt, men det er også det som er morsomt»*. Informantene jakter gås med hagle og har i varierende grad brukt blinds. Informanten som har skadefelling bruker rifle med lydtemper til dette og er tydelig på at denne formen for smygjakt ikke er ordentlig jakt, men rein forvaltning for å minske skader på åkre. Alle jegerne var positive til den jaktformen som ble lagt fram og diskutert på jaktkurset og ser det som en attraktiv og nyttig måte å jakte på.

3 Jaktorganisering: erfaringer, behov og fremtidige muligheter

De intervjuede jegere er positive til økt jaktorganisering i de områdene de jakter. Noe organisering er allerede på plass, hvilket varierer i de ulike områdene. I noen områder er jakten til en viss grad organisert gjennom grunneierlag. Her er det jaktledere og en Facebook-gruppe hvor jegerne holder kontakt og organiserer jakttidspunkter. Jakten er her begrenset til medlemmer av jaktlaget og dem som har tatt kurs. Informantene beskriver denne organisering som ganske velfungerende, men nevner også noen utfordringer og flaskehals som gjør at det ikke blir jaktet så mye som det kunne.

Gåsejakt og jaktorganisering er tidkrevende og krever at det blir tatt initiativ. Hvis det er avhengig av at en eller to jaktledere kan bli med på jakten, kan dette fort begrense jaktmulighetene til de andre i jaktlaget. Jakttidspunkter må dessuten tilpasses andre forhold, som jobb og familie, og blir derfor ofte lagt til helgen.

Informantene ønsker generelt at grunneierne tar en større rolle i organiseringen av gåsejakt og at det blir enklere å få tilgang til jaktområder. En organisering av jakten igjennom grunneierlag kan bidra til at jegerne får oversikt over hvilke områder som er tilgjengelig for jakt. Dette er særlig viktig for å få tilgang til store nok arealer. En informant beskriver det å oppnå tillatelse til å jakte som utfordrende når mange grunneiere skal spørres og det ikke har vært en felles organisering: *«Det er veldig mange grunneiere, så hver grunneier har hatt sin egen mening om gåsejakt og sin egen mening om jegere og jakt generelt, og det har gjort at skal man jakte gås i de områder hvor det er litt større arealer, skulle man ha gått til 4-5 grunneiere og spurt hver enkelt og fått både ja og nei om hverandre»*. For å få til gode jaktområder er jegerne normalt avhengige av større sammenhengende områder for å kunne jakte effektivt og ha tilgang til de områder hvor gåsen faktisk befinner seg.

Informantene er samstemte i at et godt samarbeid mellom grunneiere og jegere er avgjørende for å få til gode jaktsituasjoner som tilfredsstillende både jegeres og grunneieres interesser. Informantene legger vekt på at grunneiere og jegere stort sett har sammenfallende interesser i den forstand at jegerne kan bidra til mindre avlingstap, høste en ressurs og samtidig få gode jaktopplevelser. Mer informasjon til grunneiere om hvorfor det jaktes etterlyses av flere informanter, med den hensikt å skape mer forståelse blant grunneiere om at jakten også er i deres interesse da den bidrar til å forvalte bestanden. Flere informanter mener at Norges Bondelag kan ha en tydelig rolle i dette: *«Bøndene har lettere for å høre på Bondelaget enn den enkelte jeger hvis man liksom kommer susende på døra, da er det lettere hvis bondelaget har sagt at sånn og sånn gjør du det og sånn og sånn bør det organiseres»*. Mer informasjon om hvorfor det ønskes mer jakt og hvordan jakten skal foregå kan også bidra til at grunneiere ikke først og fremst oppfatter det å tillate jakt som en belastning i form av bråk og ekstra jobb, men som en nyttig aktivitet. En bedre jaktorganisering vil også kunne bidra til en mer positiv opplevelse for grunneiere som tillater jakt ved at de kan forholde seg til en person, typisk jaktlederen, som har kontroll på jaktaktiviteten i området. Informantene er i all hovedsak positive til at et godt samarbeid mellom jegere og grunneiere rundt mer organisert jakt skal kunne fungere. Samtlige informanter ser positivt på at grunneierne organiserer seg og at grunneierlag har en tydelig og klar rolle i organiseringen av jakt.

Kommunikasjon mellom jegere og grunneiere kan ifølge flere informanter med fordel skje via leder for jaktlaget. De enkelte grunneiere slipper da en rekke henvendelser fra ulike jegere som ønsker å jakte, mens de får informasjon om hvem som jakter og når jakten skal foregå gjennom en felles jaktleder. Flere informanter nevner også at organisering av jakt igjennom grunneierlag kan bidra til at det felles flere gress ved sikre at det ikke jaktes for mye slik at gressene skremmes bort. Også her ser informantene at grunneierne har en rolle i å regulere jakttrykket: *«hvis grunneier sier at det bare er å jakte så mye dere vil, så er det folk der hele tiden og da er det plutselig ikke noe å jakte på»*.

Grunneierne kan også bidra til gode jaktmuligheter ved ikke å skremme bort gåsen fra åkeren når det er jakt, særlig ved ikke å skremme når gåsen gjør lite skade på allerede høstet mark. Informantene forteller også at de i planlegging av jakt er oppmerksomme på å la terrenget hvile slikt at jakttrykket ikke blir for høyt og gressene skremmes vekk. Ledere av ulike jaktlag har organisert dette seg imellom

slik at det ikke jaktes hver dag i samme område. Informantene har gode erfaringer med dette og ser at det bidrar til at det kan skytes mer gås.

4 Jegerne som forvaltningsaktører

Alle informanter gir uttrykk for at det er viktig for dem å bidra til en bærekraftig forvaltning av gås. Informantene er vant med en slik rolle i forbindelse med andre jaktbare arter, hvor forvaltningssystemet generelt er basert på jakt. Alle informanter er opptatt av skadeeffektene som forårsakes av gjess og nevner dette som en viktig motivasjon for å jakte. Skadevirkninger som nevnes er særlig avlingstap, men problemer med mye gåsemøkk på dyrket mark blir også påpekt. I tillegg er en informant opptatt av at det økte antall gjess kan føre til forringelse av vannkvalitet i et viktig fiskevann når gjessene oppholder seg på vannet og i områdene rundt. En informant opplever store plager fra gjess på våren og driver med skremming og har skadefelling på fire gjess på eiendommen. Han er dog tydelig på at dette ikke er tilstrekkelig. Skremming i seg selv er dessuten så tidskrevende at det byr på store utfordringer å holde gjessene unna dyrket mark. På høsten er gjessene ikke på informantens eiendom. Denne situasjonen er et eksempel på en mulig utfordring som ligger i at bønder som opplever plager med gjess på våren ikke nødvendigvis er de samme om har gjess på eiendommen i jaktseasonen.

Jegerne ser gåsejakt som en spennende og krevende jaktform, som de er motivert for å drive med og investere tid til å bli flinke på, men de er samtidig opptatt av at gåsejakt bidrar til å forvalte en ressurs som har blitt en plage for landbruket: *«Det er klart at det er jo spennende med gås, det er viktig med gås sikkert i en større sammenheng, men når det blir så mye er det viktig å beskatte den da, forvalte den og beskatte den slik at dette her blir bærekraftig. Nå har det jo tatt av helt. Slik som jeg var inne på, dette må jo koste samfunnet og til syvende og sist skattebetalerne penge. I første omgang er det jo bøndene»*. Informantene omtaler generelt jakt som en positiv måte at forvalte på. I sammenligning med andre tiltak for å få ned bestanden, eksempelvis å punktere egg, gjør jakt at man får mer ut av ressursen. Gåsejakt blir dermed en aktivitet som både er interessant i seg selv og som samtidig kan bidra til å forvalte bestanden og redusere plager for bøndene: *«Akkurat når det gjelder gås er det litt den her, bøndene synes det er et problem, for oss er det en jaktopplevelse, jo okay, da kan vi hjelpe hverandre»*.

For flere informanter er det viktig at den jobben de gjør for å bidra til forvaltningen anerkjennes. Dette gjelder særlig aksept og anerkjennelse fra bøndene av at jegerne gjør en innsats ved å jakte som også gagnar landbruket på lengere sikt. Informantene gir uttrykk for at det kan skapes et godt grunnlag for samarbeid mellom grunneiere og jegerne i et gjensidig avhengighetsforhold. Om jegerens rolle i forvaltningen svarer en informant: *«Jeg tror den er viktig, det er også en god innfallsvinkel for å få enda mere aksept der, å ha det samarbeidet. En jeger har ingenting å jakte på hvis ikke han har en grunneier han kan få lov å gå hos. Og det at vi da kan hjelpe en grunneier med det problem som gåsa faktisk har blitt. Da tror jeg det kan bli et veldig godt samarbeid»*. Som nevnt ovenfor gir flere informanter uttrykk for at mer informasjon kan bidra til at grunneierne bedre ser egen interesse i å tillate og organisere jakt og dermed også ser at jakt ikke bare er for jegeres skyld, men inngår i en større forvaltningsmessig sammenheng.

God informasjon og kommunikasjon mellom de ulike interessegrupper viktig for informantene og blir sett som et viktig ledd i å få til god jaktorganisering og forvaltning av bestanden. Når det gjelder

kommunikasjon til jegerne om forvaltningstiltak og jakt, foretrekker informantene direkte og målrettet kommunikasjon, eksempelvis på mail fra lokale jeger- og fiskerforeninger eller fra de lokale grunneierlag. De fleste informantene prioriterer ifølge eget utsagn ikke å innhente informasjon fra nettsider til ulike forvaltningsinstanser på egen hånd, men ønsker å bli informert direkte og gjerne fra lokale lag og foreninger.

4.1 Jakttilgang, forvaltning og betaling

Ingen av de intervjuede jegerne har betalt for gåsejakt, men flere har investert betydelige summer i utstyr. Informantene uttrykker en viss betalingsvillighet for jakttilgang, men understreker også at dette bør ses i forhold til reelle utsikter til å skyte gås. Hvis det kan vises til gode jaktresultater og det er en god jaktorganisering kan en begrenset betaling for tilgang kanskje være aktuell. Flere informanter understreker dog at dette ikke bør være en prioritet nå, men at fokus bør være å få til en god jaktorganisering, mer jakt, god informasjon og godt samarbeid mellom alle parter.

Informantene ser en eventuell betaling for jakttilgang i forhold til sin rolle i forvaltningen av gås. Som beskrevet ovenfor er det en viktig motivasjon for jegerne at de gjør en innsats for en god og bærekraftig forvaltning av naturressurser. Betaling for å jakte kan oppleves som problematisk i forhold til dette: *«Vi er gjerne med på å ta en rolle i forvaltningen, men ikke hvis den rollen koster meg 3-4000 kroner [...] det at man føler at man er med på den forvaltningen og at det ikke bare blir at nå har bøndene finni seg en ny inntektskilde»*. En jeger nevner også at det for ham ikke er aktuelt å betale for jakten, nettopp fordi jakt er viktig i forvaltningen og dermed også er i bondens interesse: *«jeg driver en hjelp eller en dugnad for forvaltningen, så jeg burde få betalt for å gjøre det, egentlig. Men nå gjør jeg det av interesse»*.

4.2 Jakt og publikum

Flere av de aktuelle områdene for gåsejakt i Vestfold beskrives som områder med stort press og mange brukere. Informantene er opptatte av å ta hensyn til dette og er i tillegg opptatte av hvordan jakten oppfattes av folk som bor eller ferdes i området. Dette gjelder også hvordan jegerne framstiller seg selv i sosiale medier, hvor det er viktig ikke å skape unødig negativ oppmerksomhet rundt jakta ved eksempelvis å legge bilder av mange skutte gjess. Informantene nevner især den sjenanse det kan medføre for folk i området når det jaktes og smeller tidlig på morgenen tett på bebyggelse. Mer organisert jakt med et moderat og planlagt jakttrykk vil kunne minske dette noe. Informantene er i tillegg oppmerksomme på hvordan jakten oppleves av folk rundt og at det kan skape utrygghet for andre brukere av området. En jeger formulerer det slik: *«i relativt presskommuner med mye mennesker som går tur og sånne ting og du organiserer åtte mann med hagle og to skudd hver på en gård så vil det framstå som kolossalt skremmende for mange»*.

Flere informanter ønsker mer informasjon til lokalbefolkningen generelt om hvorfor det jaktes og at jegerne gjør en innsats for forvaltningen av gås. Dette kan skape en større forståelse av hvorfor det ønskes mer tilrettelegging for gåsejakt og mer jaktaktivitet og kan bidra til større aksept blant folk i området: *«at også publikum rundt om i byen skjønner hvorfor man gjør det, det er ikke for at jegeren skal ha mer å jakte på, det er rett og slett for å hindre skader på avlinger og åkre. For noen vil alltid ha den der Disney fantasien om at alle dyr er pene og søte og flotte og hvorfor skal vi jakte på dem, men det er en grunn til det. Det er ikke primært for at jegeren skal ha en hobby og fly rundt og skyte på alt som rører på seg. Der er en grunn til det»*. Denne informanten ser en mulighet for at

lokalavisen eller andre medier kunne lage oppslag om gåsejakt for å få opp kunnskapen om jegeres rolle i forvaltningen blant lokalbefolkningen.

To informanter nevner dessuten at det er jaktområder tett inntil et naturreservat og at jaktaktivitetene derfor blir lagt nøye merke til av fuglekikkere. Derfor er det viktig at jegerne har høy jaktetikk. Et generelt hensyn til beboere og omgivelser fra jegerens side fremheves også av alle informanter som viktig for at jakt skal være akseptabelt for de som bor og bruker områder hvor det jaktes. Jakten legges ofte til helgen da det for mange kan være vanskelig å kombinere med jobb i ukedagene og skytingen begynner gjerne tidlig på morgenen. Mye smelling tidlig på morgenen mange helger på rad kan være upopulært. Her kan en bedre organisering skape forutsigbarhet for publikum og beboere og bidra til å sikre at jakten foregår kontrollert.

5 Konklusjon

De intervjuede jegere er alle opptatt av skadevirkningene som landbruket opplever på grunn av økt antall gjess og ser sine jaktaktiviteter som en viktig del av forvaltningen av gås. Samtidig beskriver de gåsejakt som en morsom og utfordrende jaktform som de ønsker å holde på med og investere den tiden som kreves. Informantene gir uttrykk for et ønske om mer organisert jakt og at grunneierne tar en tydelig rolle i denne organiseringen. Mer organisering hadde gjort tilgang til større sammenhengende områder enklere og kunne bidra til å regulere jakttrykk og hvile på en god måte slik at det kan skytes mer gås hver gang det jaktes. Særlig to av informantene beskriver vanskeligheter med å få tilgang til jaktområder og nevner eksempler på at flere grunneiere er skeptiske til å tillate jakt, og at tilgang ofte er avhengig av en personlig relasjon med grunneier.

Informantene er opptatt av å bidra til forvaltningen, og ønsker samtidig at dette anerkjennes, særlig av bøndene ettersom økt jakt også er i deres interesse. Informantene ønsker generelt at det gis mer informasjon om hvorfor det jaktes på gås og hvordan denne jakten bidrar til å forvalte bestanden, både til grunneiere og til lokalbefolkningen generelt. Mer informasjon om jegeres rolle i forvaltningen vil kunne bidra til at flere grunneiere tillater jakt og ser hensikten med å organisere jakten for å bidra til et økt uttak. Informantene er generelt positive til at et godt samarbeid mellom grunneiere og jegere rundt mer organisert jakt er mulig og at både bønder og jegere vil ha gagn av dette. Samtidig understreker flere at det fortsatt er en lang vei å gå for å få til organisert jakt i stil med de erfaringer som er gjort i Nord-Trøndelag. Her ser flere informanter også en tydelig rolle for Bondelaget i å informere og bistå grunneiere i å organisere jakt på sine områder.

Informantene er bevisste om utfordringer knyttet til å drive med jakt i tett befolkede områder og er oppmerksomme på at jakten også har et, ofte ufrivillig, publikum i beboere og andre brukere av området. Mer informasjon om hvorfor det jaktes vil kunne bidra til god sameksistens mellom jakt og andre interesser, og mer organisert jakt vil kunne bidra til at jakten oppleves som mer kontrollert og forutsigbar, både for grunneiere og publikum.

Norsk institutt for kulturminneforskning er et uavhengig forsknings- og kompetansemiljø med kunnskap om norske og internasjonale kulturminner.

Instituttet driver forskning og oppdragsvirksomhet for offentlig forvaltning og private aktører på felter som by- og landskapsplanlegging, arkeologi, konservering og bygningsvern.

Våre ansatte er konservatorer, arkeologer, arkitekter, ingeniører, geografer, etnologer, samfunnsvitere, kunsthistorikere, forskere og rådgivere med spesiell kompetanse på kulturarv og kulturminner.

www.niku.no

NIKU Rapport 89
ISSN 1503-4895
ISBN 978-82-8101-233-2

NIKU hovedkontor
Storgata 2
Postboks 736 Sentrum
0105 OSLO
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tønsberg
Farmannsveien 30
3111 TØNSBERG
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Bergen
Dreggsallmenningen 3
Postboks 4112 Sandviken
5835 BERGEN
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Trondheim
Kjøpmannsgata 1b
7013 TRONDHEIM
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tromsø
Framsenteret
Hjalmar Johansens gt.
14
9296 TROMSØ
Telefon: 77 75 04 00